

Βρυξέλλες, 28 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

14653/19

ENT 265
MI 826

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 28 Νοεμβρίου 2019

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 13814/19 ENT 246 MI 772 + COR 1

Θέμα: Κυκλική οικονομία στον κατασκευαστικό τομέα
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (που εγκρίθηκαν στις 28 Νοεμβρίου 2019)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την «Κυκλική οικονομία στον κατασκευαστικό τομέα», τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας κατά τη σύνοδό του, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 2019.

Κυκλική οικονομία στον κατασκευαστικό τομέα

Συμπεράσματα του Συμβουλίου -

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ:

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα:

- Περισσότερη κυκλικότητα - Μετάβαση σε μια βιώσιμη κοινωνία¹
- 1. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι το ήμισυ των πρώτων υλών της γης χρησιμοποιείται για κατασκευές², ότι το 40 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας χρησιμοποιείται κατά την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των κτιρίων³, ότι το ενσωματωμένο διοξείδιο του άνθρακα των προϊόντων δομικών κατασκευών αντιπροσωπεύει το 10 - 20 % του συνολικού ενσωματωμένου διοξειδίου του άνθρακα σε κτίρια στην ΕΕ⁴ και ότι τα απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο των αποβλήτων που παράγονται στην Ένωση⁵, και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ το αυξανόμενο μερίδιο της ενσωματωμένης ενέργειας όσον αφορά τη μείωση της ενεργειακής ζήτησης της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των κτιρίων·
- 2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις ευρείες δυνατότητες για την ενίσχυση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και την κυκλικότητα της κατασκευής και της χρήσης των υλικών και των προϊόντων δομικών κατασκευών καθώς και της επεξεργασίας τους στο τέλος του κύκλου ζωής τους·
- 3. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ την ανάγκη μετάβασης, με βάση τη συμφωνία των Παρισίων⁶, σε μια κλιματικά ουδέτερη και πιο κυκλική οικονομία στο πλαίσιο της προμήθειας και παραγωγής προϊόντων δομικών κατασκευών και της βιώσιμης χρήσης τους σε δομικές κατασκευές·

¹ Έγγρ. 12791/19 του Συμβουλίου.

² Herceg, McKinnos, Milios, et al. (2014). *Resource efficiency in the building sector* (Αποδοτική χρήση των πόρων στον οικοδομικό τομέα). Τελική έκθεση προς τη ΓΔ Περιβάλλοντος.

³ CAO, Dai & Liu (2016). 'Building energy-consumption status worldwide and the state-of-the-art technologies for zero-energy buildings during the past decade' («Η κατάσταση της κατανάλωσης ενέργειας παγκοσμίως και οι σύγχρονες τεχνολογίες για τα κτίρια μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας κατά την τελευταία δεκαετία»), *Energy and Buildings* (Ενέργεια και κτίρια) 128:198-213.

⁴ Material Economics (Η οικονομία των υλικών), 2018 'Circular Economy – A Powerful Force for Climate Mitigation' (Κυκλική οικονομία - Μια ισχυρή δύναμη για το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής)

⁵ Eurostat 2019. *Waste Statistics* (Στατιστικές των αποβλήτων). Διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Waste_statistics#Total_waste_generation

⁶ Το 2016, υπεγράφη μια συμφωνία με βάση τη Σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC), η οποία πραγματοποιείται τον μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη χρηματοδότηση σχετικών δράσεων. Διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf

4. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι τα υφιστάμενα κτίρια και οι υποδομές αποτελούν μια τράπεζα υλικών που θα πρέπει να αξιοποιηθεί·
5. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι ο τομέας των κτιρίων είναι ο μεγαλύτερος μεμονωμένος καταναλωτής ενέργειας στην Ευρώπη, ότι είναι τομέας υψηλής έντασης υλικών και διοξειδίου του άνθρακα και ότι η συντήρηση και η ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιρίων και των υποδομών καθώς και των νέων κυκλικών κτιρίων, μπορούν να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στην-προσπάθεια επίτευξης μιας κλιματικά ουδέτερης και πράσινης μετάβασης·
6. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει η κυκλική οικονομία στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη συνολική οικονομία της ΕΕ. Η περαιτέρω μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία έχει τη δυναμική να δημιουργήσει έως και 60 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας παγκοσμίως κατά τη διάρκεια των επόμενων δύο δεκαετιών⁷. Στην ΕΕ, ο τομέας των κατασκευών εκτιμάται ότι θα ωφεληθεί περισσότερο, με πιθανή δημιουργία 6,5 εκατομμυρίων νέων θέσεων εργασίας έως το 2030⁸.
7. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της προώθησης και της χρηματοδότησης δράσεων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας καθώς και της προώθησης της εμπορευματοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας προκειμένου να αναπτυχθούν περισσότερο βιώσιμα δομικά προϊόντα και υλικά, συμπεριλαμβανομένων των ανακυκλωμένων υλικών, τα οποία, για παράδειγμα, θα μειώνουν τον αντίκτυπο των κτιρίων καθόλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, θα ενισχύουν τη δυνατότητα πολλαπλών κύκλων ζωής των κτιρίων, θα αυξάνουν την ενεργειακή απόδοση και θα μειώνουν ή θα απορροφούν τις εκπομπές CO₂.
8. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να διευκολύνει την κυκλικότητα των προϊόντων δομικών κατασκευών κατά την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 305/2011 για τα προϊόντα δομικών κατασκευών (ΚΔΚ), και να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια να συμπεριλάβει τα αντίστοιχα απαιτούμενα βασικά χαρακτηριστικά στις (εναρμονισμένες) τεχνικές προδιαγραφές, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω προϊόντα τηρούν όλες τις ισχύουσες απαιτήσεις του εν λόγω κανονισμού·

⁷ International Labour Organization, «A just transition to a sustainable future - Next steps for Europe» (Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, «Δίκαιη μετάβαση σε ένα βιώσιμο μέλλον - Τα επόμενα βήματα για την Ευρώπη»), ILO-Brussels, Brussels, 2017.

⁸ G. Montt, J. Capaldo, M. Esposito, M. Harsdorff, N. Maitre and D. Samaan, «Employment and the role of workers and employers in a green economy» («Η απασχόληση και ο ρόλος των εργαζομένων και των εργοδοτών στην πράσινη οικονομία») in *Greening with Jobs - World Employment and Social Outlook 2018* (Πράσινος προσανατολισμός και θέσεις εργασίας - Παγκόσμια απασχόληση και κοινωνικές προοπτικές 2018), 2018.

9. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ το σημαντικό διακύβευμα της βασικής απαίτησης σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα (BWR 7) για την κυκλική οικονομία, και την ανάγκη να ληφθεί υπόψη στη BWR 7 η ιδιαιτερότητα των τεχνικών προδιαγραφών που έχουν σχεδιαστεί για την περιβαλλοντική δήλωση προϊόντων, και ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, να εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης των υφιστάμενων προτύπων, ιδίως των προτύπων EN 15804 και EN 15978, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρήση των δεδομένων που έχουν δηλωθεί για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων·
10. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό να καταστεί δυνατή η παροχή πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις όσον αφορά τα χαρακτηριστικά σε σχέση με την BWR 3 (Υγιεινή, υγεία και περιβάλλον) και τη BWR 7 (Βιώσιμη χρήση φυσικών πόρων) του παραρτήματος I του ΚΔΚ καθώς και για τα προϊόντα δομικών κατασκευών που καλύπτονται από εναρμονισμένα πρότυπα προϊόντων, όταν δεν διατίθενται τέτοια χαρακτηριστικά·
11. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τον προαιρετικό χαρακτήρα της επαναχρησιμοποίησης των προϊόντων δομικών κατασκευών·
12. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της διασφάλισης των πτυχών της υγείας και της ασφάλειας των προϊόντων δομικών κατασκευών, επίσης όταν αυτά επαναχρησιμοποιούνται ή κατασκευάζονται από ανακυκλωμένο υλικό· και ιδίως τη σημασία της συνεκτίμησης πιθανών μολύνσεων, της μειωμένης βιωσιμότητας και της μειωμένης ανθεκτικότητας του ανακυκλωμένου ή επαναχρησιμοποιήσιμου υλικού, όπως και της δυνατότητας εξαίρεσης της ανακύκλωσης ορισμένων υλικών για ορισμένες εφαρμογές που αφορούν την υγιεινή και το περιβάλλον·
13. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ την ανάγκη μεγαλύτερης ευαισθητοποίησης μέσω δράσεων για την ενίσχυση της γενικής εμπιστοσύνης του κοινού ως προς την ασφάλεια και την ποιότητα των προϊόντων δομικών κατασκευών που προέρχονται από ανακυκλωμένα υλικά και επαναχρησιμοποιήσιμα προϊόντα δομικών κατασκευών, καθώς και μέσω δράσεων για την πιθανή χρήση των προϊόντων αυτών·
14. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι υπάρχουν πτυχές σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση προϊόντων δομικών κατασκευών και υλικών που αυτά περιέχουν, οι οποίες δεν μπορούν να επιλυθούν μόνο με την πιθανή αναθεώρηση του ΚΔΚ, και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη, να διαμορφώσουν μια πολιτική για την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των προϊόντων και των υλικών του τομέα των δομικών κατασκευών με βάση την αξιολόγηση του κύκλου ζωής τους, και να ενσωματώσουν σε αυτή στόχους βιωσιμότητας·

15. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της ενσωμάτωσης των αρχών της κυκλικότητας, της ανάλυσης του κύκλου ζωής και του δομοστοιχειωτού σχεδιασμού δομικών έργων με την περαιτέρω επεξεργασία και προώθηση της χρήσης από τα κράτη μέλη εργαλείων, όπως το (τα) επίπεδο (α)⁹, τα κριτήρια πράσινων δημόσιων συμβάσεων για τα δομικά έργα¹⁰ και το πρωτόκολλο για τη διαχείριση των αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων της ΕΕ, όπου αυτό είναι εφικτό¹¹, και της παροχής κατευθυντήριων γραμμών για τους ελέγχους αποβλήτων πριν από την κατεδάφιση και την ανακαίνιση κτιρίων·
16. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να διερευνήσει από κοινού με τα κράτη μέλη τη λήψη μέτρων όπως:
- α) αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ του ΚΔΚ και άλλων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, όπως η οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα (2008/98/ΕΚ¹²), συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων αποχαρακτηρισμού όσον αφορά τα επαναχρησιμοποιήσιμα προϊόντα και τα υλικά δομικών κατασκευών που ανακτώνται από τα απόβλητα των κατασκευών,
 - β) αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τα προϊόντα, όπως η οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό (2009/125/ΕΚ¹³) και ο κανονισμός για την ενεργειακή επισήμανση (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2017/1369¹⁴), και του ΚΔΚ όσον αφορά τις απαιτήσεις για τις δηλώσεις,
 - γ) αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, όπως η οδηγία για το πόσιμο νερό (98/83/ΕΚ¹⁵) και του ΚΔΚ, με σκοπό την αποφυγή πιθανών αντιφάσεων και προβλημάτων στην εφαρμογή,

⁹ Το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εθελοντική υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη βιωσιμότητα των κτιρίων. Περαιτέρω πληροφορίες:

<https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

¹⁰ European Commission's criteria for green public procurement of office building design, construction and management (Τα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις πράσινες δημόσιες συμβάσεις στον τομέα του σχεδιασμού, της κατασκευής και της διαχείρισης κτιρίων γραφείων). Διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

¹¹ Μη δεσμευτική κατευθυντήρια γραμμή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον κατασκευαστικό κλάδο. Διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en

¹² όπως τροποποιήθηκε τελευταία

¹³ όπως τροποποιήθηκε τελευταία

¹⁴ όπως τροποποιήθηκε τελευταία

¹⁵ όπως τροποποιήθηκε τελευταία

- δ) αποσαφήνιση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να αναπτυχθεί καλύτερα η σχέση μεταξύ της νομοθεσίας για τα χημικά προϊόντα, όπως το REACH (κανονισμός ΕΚ αριθ. 1907/2006¹⁶) και του ΚΔΚ,
- ε) πιο συνεκτική χρήση των υφιστάμενων ορισμών και της ορολογίας για την «επαναχρησιμοποίηση» και την «ανακύκλωση» στον ΚΔΚ και τα σχετικά πρότυπα, αφενός, και των ορισμών και της ορολογίας για την «ανάκτηση» που υπάρχουν στη νομοθεσία για τα απόβλητα, αφετέρου,
- στ) ενδεχόμενες διατάξεις που θα διευκολύνουν την αγορά υλικών υψηλής ποιότητας από την επαναχρησιμοποίηση, κατά προτεραιότητα, και στη συνέχεια από την ανακύκλωση,
- ζ) ενδεχόμενη διευκόλυνση της ευρύτερης χρήσης δομοστοιχειωτών δομικών στοιχείων και δομοστοιχειωτών δομικών προϊόντων,
- η) προϋποθέσεις για τη δημιουργία και τη χρηματοδότηση συστημάτων όπως οι ψηφιακές πλατφόρμες για την εμπορία ανακυκλωμένων και επαναχρησιμοποιήσιμων προϊόντων,
- θ) ψηφιοποίηση ως εργαλείο για τη διευκόλυνση της κυκλικής οικονομίας στον κατασκευαστικό τομέα,
- ι) συνθήκες που προωθούν την αξιολόγηση του κύκλου ζωής των προϊόντων δομικών κατασκευών, ανάλογα με την περίπτωση,
- ια) μέτρα που αποσκοπούν στον περιορισμό του πλεονάσματος των προϊόντων και των υλικών δομικών κατασκευών, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν κίνητρα ώστε οι οικονομικοί φορείς να ανακτούν το εν λόγω πλεόνασμα,

¹⁶ όπως τροποποιήθηκε τελευταία

- ιβ) διατάξεις για την προώθηση της τεκμηρίωσης (όπως το ημερολόγιο σε επίπεδο κατασκευαστικών εργασιών, συμπεριλαμβανομένων των χρησιμοποιούμενων προϊόντων ή το διαβατήριο υλικών ή ο έλεγχος πριν από τις εργασίες κατεδάφισης), με σκοπό να καταγράφονται όλα τα προϊόντα και τα υλικά δομικών κατασκευών που χρησιμοποιούνται στις κατασκευαστικές εργασίες ώστε να επιτραπεί η ιχνηλασιμότητα των ουσιών ή των υλικών και να αυξηθούν οι συνολικές γνώσεις του περιεχομένου των προϊόντων και των εργασιών στον τομέα των δομικών κατασκευών· η εν λόγω συγκέντρωση δεδομένων είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη ψηφιακών μέσων, όπως η μοντελοποίηση κατασκευαστικών πληροφοριών (BIM)¹⁷, η βιώσιμη μακροπρόθεσμη διαχείριση των κτιρίων και η ανακύκλωση,
- ιγ) διατάξεις που προωθούν εναλλακτικές λύσεις για τον εργοστασιακό έλεγχο της παραγωγής (FPC) για τα επαναχρησιμοποιήσιμα προϊόντα δομικών κατασκευών, λαμβανομένης επίσης υπόψη της αρχής «Σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα» («Think Small First»).

17. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις εργασίες που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη κατά την ανάπτυξη πιλοτικών σχεδίων και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να εξετάσει τις δυνατότητες αναβάθμισης των αποτελεσματικών σχεδίων και της εφικτότητάς τους σε σχέση με τις ιδιαιτερότητες των διαφόρων κρατών μελών·
18. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για την ανάπτυξη και την ενίσχυση των εθνικών οδικών χαρτών και των στρατηγικών τους σε σχέση με την κυκλική οικονομία στον κατασκευαστικό τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τα εθνικά συστήματα αξιολόγησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη ή τα συστήματα για μια κυκλική οικονομία των κτιρίων, κατά περίπτωση, ή τις σχετικές τεχνικές προδιαγραφές εντός της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον υπάρχουν·
19. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη σημασία των αρχών για τη βελτίωση της νομοθεσίας, ως προϋπόθεσης για τη δημιουργία ενός κατάλληλου για το μέλλον και τεκμηριωμένου κανονιστικού περιβάλλοντος. Υπό το πρίσμα αυτό, ΤΟΝΙΖΕΙ τον καίριο ρόλο των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών στην προπαρασκευαστική φάση της πιθανής αναθεώρησης του ΚΔΚ. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να ενισχύσει τη συνοχή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας όσον αφορά τα προϊόντα.

¹⁷ Ψηφιακή αναπαράσταση των φυσικών, λειτουργικών και άλλων χαρακτηριστικών ενός κτιρίου ή ενός δομημένου περιβάλλοντος.